

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

DR. TELEGDY GERGELY

ÖRÖKLÉSI JOG ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

7. olvasólecke

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged,
Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

<p>Az olvasólecke tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none">• Természetes személy vagyonában bekövetkező jogutódlás feltételei• A kiesés• A kiesési okok• Változtatások a kiesési okok ptk.-beli szabályozásában• Tanulmányozandó gyakorlat• Felhasznált és ajánlott irodalom	 <p>8-10 perc</p>
---	--

AZ ÖRÖKLÉS ELŐFELTÉTELEI

TERMÉSZETES SZEMÉLY VAGYONÁBAN BEKÖVETKEZŐ JOGUTÓDLÁS FELTÉTELEI

- a feltételek mind az egyetemes jogutódlás, mind a különös jogutódlás körében alkalmazandóak

FELTÉTELEK:

1. örökhagyó halála:

- jogképességének megszűnése (ld. Öröklés jog általános szabályok 4. lecke)

2. örökhagyó túlélése:

- örökös csak az lehet, aki az örökhagyó halálának pillanatában rendelkezik **jogképességgel** (BH1987. 129.)
- ezen feltételt a Ptk. a kiesési okok között szabályozza [Ptk. 7:4. § (1) bekezdés: [Kiesik az öröklésből, aki nem éli túl az örökhagyót.](#)]
- új szabályként a **közös balesetben vagy más hasonló közös veszélyhelyzetben elhunyt személyek vonatkozásában a törvény fikciót** alkalmaz, az elhunyt személyek egymás utáni öröklésének kizárásával
 - cél a bizonyítási nehézségek elkerülése
 - minden olyan jellemzően szoros időbeli és térbeli helyzet, amely az élet elvesztésének kockázatát jelenti
 1. *időbeli* – a balesetben, vagy veszélyhelyzetben kell megtörténnie, nem a következményeként (pl. gépjárműbaleset helyszínéről a kórházba szállítás után pár héttel meghal, már nem minősül ilyennek)
 2. *térbeli* – kiterjesztően is értelmezhető, nem jelent feltétlenül azonos helyiségben tartózkodást (pl. a Balaton két partján, de ugyanannak a viharnek a következtében hálnak meg, ekkor alkalmazhatóak a szabályok)
 - nem közös baleset, ha a gépkocsivezető szívrohama következtében bekövetkező baleset következtében hálnak meg az utasai

3. öröklési képesség – szerzőképesség

- részletesen ld. Öröklési jog általános szabályok 4. lecke

4. kiesési ok hiánya (negatív előfeltétel)

- a jogutód tekintetében ne álljon fenn a törvényben meghatározott kiesési ok.

A KIESÉS

- **A kiesés jogkövetkezménye**, hogy kieső személy nem részesül a hagyatékából, öröklési jogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha nem is létezne, azaz figyelmen kívül kell hagyni.
- **relatív hatályú:**
 - a jogkövetkezményei **rendszerint csak az érintett személyre vonatkoznak, az ő leszármazóira nem**
 - kivétel:
 - lemondás bizonyos esetei
 - kizárás bizonyos esetei
- **egyaránt érvényesül törvényes és végrendeleti öröklés esetében is**
 - törvényes öröklés esetében a kiesés folytán a törvény szerint sorrendben következő válik örökössé
 - végrendeleti örökös esetében a kiesés folytán – amennyiben tartalmaz illet – a helyettes örökös, törvényes helyettes örökös, vagy a növedékjog érvényesülhet. Végző soron a törvény szerint történik az öröklés
- **alkalmazni kell** a haszonélvezeti jog öröklésére, a kötelesrészt, a hagyományra és a meghagyásra is, azzal az eltéréssel, hogy a hagyományos és a meghagyás kedvezményezettjének kiesése - ha e vonatkozásban helyettesítés nem történt - a hagyománnyal vagy meghagyással terhelt személy mentesülését jelenti. [Ptk. 7:5. §]
- a kiesési okokat **a Ptk. taxatív módon felsorolja**, ami nem szerepel a felsorolásban nem eredményezheti a kiesést

A KIESÉSI OKOK:

1. az örökös örökhagyó előtti halála (ld. az öröklés előfeltételeinél)
 2. az érdemtelenység (Ptk. 7:6. §)
 3. az öröklésből való kizárás (Ptk. 7:29. §)
 4. az öröklésből való kitagadás (Ptk. 7:77. § - 7:78. §)
 5. az öröklésről lemondás (Ptk. 7:7. § - 7:9. §)
 6. az örökség visszautasítása (Ptk. 7:89. § - 7:90. §)
- + különélő házastárs kiesése (Ptk. 7:62. §) (Ptk. 7:46. §)

VÁLTOZTATÁSOK A KIESÉSI OKOK PTK.-BELI SZABÁLYOZÁSÁBAN

- a házastársnak az életközösség megszakadása miatt a törvényes öröklésből történő kiesése → a házastárs öröklésére vonatkozó szabályok között (Ptk. 7:62. §)
- a házastársnak az életközösség megszakadása miatt a végintézkedés alapján történő öröklésből való kiesése → a végrendelet hatálytalanságának (Ptk. 7:46. §)

TANULMÁNYOZANDÓ GYAKORLAT:**BH1987. 129.**

II. Kiesés esetén az öröklés csak azokra a törvényes örökösökre nézve nyílik meg, akik az örökhagyó halálakor életben vannak. Az öröklés megnyílásakor még meg sem fogant személy az örökhagyó után nem örökölhét.

A Ptk. 673. §-ának (1) bekezdése szerint az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg.

A Ptk. 600. §-ának f) pontja értelmében, aki az örökséget visszautasítja, kiesik az öröklésből. A kiesett személyt úgy kell tekinteni, mintha az örökhagyó előtt meghalt volna, így helyébe a soron következő örökös lép.

Az öröklés azonban természetesen csak azokra a törvényes örökösökre nézve nyílik meg, akik az örökhagyó halálakor életben vannak.

A Ptk. 9. §-a szerint a jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg. A fogamzás időpontjának a születéstől visszafelé számított háromszázadik napot kell tekinteni: bizonyítani lehet azonban, hogy a fogamzás korábban vagy későbbben történt. A születés napja a határidőbe beleszámít.

Az adott esetben N. D. 1985. április 15-én született, így a születésétől visszafelé számított háromszázadik nap, 1984. június 20-a volt. Az öröklés megnyílásakor tehát N. D. még meg sem fogant, így az örökhagyó után nem örökölhét.

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. Melyek az öröklés előfeltételei?
2. Hogyan szabályozza a Ptk. a közös veszélyben elhunytak öröklési jogi helyzetét?
3. Mi a kiesés jogkövetkezménye!
4. Mít jelent a kiesés relatív hatálya?
5. Milyen kiesési okokat ismer?

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Vékás Lajos: Öröklés jog, Eötvös József Könyv- és Lapkiadó Bt., Budapest, 2014. I. rész
2. Vékás Lajos/Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2019 Hetedik könyv I. rész (Vékás Lajos)
3. Wellmann György (szerk.): Polgári jog. Az új Ptk. magyarázata I/VI. Bevezető és záró rendelkezések - Az ember mint jogalany - Öröklési jog, HVG-Orac, Budapest, 2014. Hetedik könyv, Első rész (Orosz Árpád)
4. Osztoivits András (szerk.): A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja, Budapest, Opten Kft., 2014. Első rész (Fabó Tibor)
5. *A Polgári Törvénykönyv magyarázata, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsszolgáltató Kft. Budapest, 2007., LI. fejezet (Sóth Lászlóné)*

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE